Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
w dniu 2 września 2024 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska, do ministra rozwoju i technologii Krzysztofa Paszyka, do minister zdrowia Izabeli Leszczyny oraz do ministra finansów Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Premierze! Szanowna Pani Minister! Szanowni Panowie Ministrowie!

W imieniu polskich przedsiębiorców chciałbym zwrócić uwagę na zagrożenia dla polskiej gospodarki oraz zdrowia publicznego wynikające z działalności platform sprzedażowych takich, jak: Temu, Shein czy AliExpress.

W ostatnim czasie obserwujemy dynamiczny wzrost skali działalności platform e-commerce z Chin takich jak Temu, która wspólnie z innymi gigantami handlu internetowego (Shein, AliExpress) staje się coraz bardziej obecna na polskim rynku. Szacuje się, że liczba przesyłek realizowanych przez grupę Temu może sięgać nawet 1 miliarda rocznie. Zakładając minimalną wartość jednej paczki na poziomie 15 zł, możemy mówić o gigantycznym uszczupleniu wpływów z tytułu VAT, które mogą wynosić ok. 3,5 miliarda zł rocznie. Dodatkowo straty z tytułu niewpłaconego cła mogą sięgać kolejnego 1 miliarda zł. Co więcej, badania wykazują, że znaczna część produktów oferowanych przez te platformy nie spełnia norm UE, a wiele z nich jest wręcz niebezpiecznych dla zdrowia i życia konsumentów.

Proszę o zajęcie stanowiska w zakresie przedstawionych kwestii.

1. Czy Ministerstwo Finansów zdaje sobie sprawę z rzeczywistej skali uszczupleń budżetowych, jakie wynikają z działalności platform takich jak Temu? Czy oszacowano potencjalne straty dla Skarbu Państwa z tytułu niezapłaconego VAT oraz cła na kwotę 4,5 miliarda zł rocznie?
2. Czy Ministerstwo Zdrowia oraz inne odpowiedzialne instytucje przeprowadziły analizę zagrożeń zdrowotnych, jakie mogą wynikać z zalewu rynku polskiego produktami, które nie spełniają norm UE? Jakie działania są podejmowane w celu przeciwdziałania ewentualnym konsekwencjom zdrowotnym dla obywateli?
3. Czy Ministerstwo Rozwoju i Technologii zdaje sobie sprawę z tego, że działanie takich platform skutkuje znacznym pogorszeniem warunków konkurencji na rynku dla polskich firm, co może prowadzić do masowych bankructw w sektorze handlu hurtowego i detalicznego? Jakie działania są podejmowane w celu ochrony polskich przedsiębiorstw przed nieuczciwą konkurencją?
4. Czy Ministerstwo Finansów planuje wprowadzić rozwiązania zmierzające do zlikwidowania luki prawnej, która umożliwia unikanie opodatkowania przez platformy takie jak Temu? Czy rozważane jest wprowadzenie modelu podobnego do francuskiego, polegającego na nałożeniu ryczałtowego podatku w wysokości 10 euro na każdy produkt (a nie paczkę) o wartości poniżej 150 euro?
5. Jakie kroki planuje się podjąć, aby zapobiec dalszemu uszczupleniu budżetu oraz ochronić zdrowie publiczne? Czy rozważane są zmiany w przepisach celnych i podatkowych, które mogłyby efektywnie zlikwidować lukę prawną wykorzystywaną przez chińskie platformy sprzedażowe?

Sytuacja, w której brakuje odpowiednich regulacji prawnych skutecznie przeciwdziałających nieuczciwej konkurencji ze strony platform e-commerce spoza Unii Europejskiej, stanowi poważne zagrożenie dla polskiej gospodarki. Nie tylko prowadzi to do ogromnych strat w budżecie państwa, ale także stwarza ryzyko zdrowotne dla polskich konsumentów. Wprowadzenie efektywnych mechanizmów kontrolnych oraz uszczelnienie systemu podatkowego i celnego jest niezbędne dla ochrony polskich przedsiębiorstw i obywateli.

Z uwagi na to, że poruszone przez mnie sprawy pozostają w gestii kilku ministerstw, zwracam się również do prezesa Rady Ministrów o zajęcie stanowiska i podjęcie działań w celu skoordynowania prac w tym zakresie między resortami.

Z poważaniem
Wadim Tyszkiewicz
senator RP